

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
TURKISH DENTAL ASSOCIATION

Sayı : 001.2865
Konu : Ulusal Sağlık Sistemine
Veri Aktarımı

Tarih : 28.12.2018

ŞANLIURFA
DİŞHEKİMLERİ ODASI BAŞKANLIĞI'NA,

İlgi : 24.12.2018 ve 27.12.2018 tarihli e-mailleriniz.

Özel Urfadent Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile İl Sağlık Müdürlüğü arasındaki; hastaların kişisel sağlık verilerinin gönderilmesine ilişkin yazışmaların yer aldığı ilgi e-mailleriniz ile ilgili hukuk büromuzun değerlendirme yazısı ektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla,

Ali Gürlek
Türk Dişhekimleri Birliği
Genel Sekreteri

Ek: Hukuk Büromuzun Değerlendirme Yazısı

Bilgi için: Tüm Odalara gönderilmiştir.

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ MERKEZ YÖNETİM KURULU'NA

İlgi : Şanlıurfa Dişhekimleri Odası'nın elektronik posta yoluyla yaptığı 24.12.2018 ve 27.12.2018 tarihli başvurular.

İlgi yazıda, Özel Urfadent Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile İl Sağlık Müdürlüğü arasındaki, hastaların kişisel sağlık verilerinin gönderilmesine ilişkin yazışmalar paylaşılmış; bu konuda bilgi verilmesinin talep edildiği anlaşılmıştır.

İl Sağlık Müdürlüğü'nün hasta verilerini talep ettiği 12.12.2018 tarihli yazısı üzerine Türk Dişhekimleri Birliği tarafından yazılan 14.11.2018 tarihli genelge ekindeki yazının gönderildiği; İl Sağlık Müdürlüğü tarafından bu yazının Sağlık Bakanlığına iletildiği, Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından 18.12.2018 tarih ve E.1495 sayılı yazıyla buna *hukuken kesinleşen bir iptal kararının bulunmadığı şeklinde* cevap verildiği, söz konusu cevabi yazının da İl Sağlık Müdürlüğü tarafından 26.12.2018 tarih ve E.425 sayılı yazıyla Polikliniğe iletilerek veri paylaşımı için gerekli sistemin kurulması gereğine işaret ettiği görülmüştür.

Bütün bu yazışmanın odağındaki Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından 18.12.2018 tarih ve E.1495 sayılı yazı incelendiğinde; mevzuata ilişkin bilgi verilip, Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik hakkında 2016/105500 E. sayılı dosyada verilen Yürütmenin Durdurulması Kararının gereğinin yerine getirilerek 24.11.2017 tarihinde yeni yönetmeliğin yürürlüğe girdiği; dolayısıyla sağlık kuruluşlarının hasta verilerinin Bakanlığa gönderilmesinin zorunlu olduğu belirtilmektedir.

24/11/2017 tarih ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik'in yürütmesi durdurulmuştur. Türk Dişhekimleri Birliği ve Türk Tabipleri Birliği tarafından Danıştay 15. Daire'de 2018/1490 E. sayılı olarak açılan davada 09.10.2018 tarihinde verilen yürütmenin durdurulması kararı ektedir.

Anayasa'nın 138. maddesine göre "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."

İdari Yargılama Usulü Yasasının 28. maddesine göre "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez."

Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuş bir yönetmeliğin uygulanmasında ısrar edilmesi Anayasa ile de düzenlenmiş olan yargı kararlarının bağlayıcılığı temel ilkesine aykırıdır. Bu nedenle, Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğü'ne ekli Danıştay Kararının sunulması ile 26.12.2018 tarihli yazılarının yeniden değerlendirilmesinin istenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize sunarım. Saygılarımla. 28.12.2018

Av. Mustafa GÜLER
Hukuk Danışmanı

Davacılar ve Yürütmenin

Durdurulmasını İsteyenler : 1- Türk Tabipleri Birliği
2- Türk Dişhekimleri Birliği

Vekili : Av. Mustafa Güler
Mebusevleri Mahallesi Anıt Caddesi No:6/7 Tandoğan
(Anadolu Meydanı) Çankaya/Ankara

Davalılar : 1- Sağlık Bakanlığı

Vekilleri : Av. Recep Aydın Güleç - Huk. Müş. Nurcan Akdeniz
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 6001. Cad. No:9
Çankaya /Ankara

2- Kişisel Verileri Koruma Kurumu

Vekili : Av. Yasemin Örs
Nasuh Akar Mahallesi Ziyabey Cad. 1407 Sok. No:4
Çankaya/Ankara

İstemin Özeti : 24/11/2017 tarih ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin tamamı ile anılan Yönetmelikle değiştirilen 20/10/2016 tarih ve 29863 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin; 5. maddesinin sekizinci fıkrasının, 7. maddesinin birinci fıkrasının, 8. maddesinin birinci fıkrasının iptali ve yürütmesinin durdurulması istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Dava konusu düzenlemenin üst normlara ve hukuka uygun olduğu, yürütmenin durdurulması isteminin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Tülay Güler

Düşüncesi : Yürütmenin durdurulması isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

Karar veren Danıştay Onbeşinci Dairesince davalı idarelerin birinci savunmaları alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmaların verildiği görülmüş olmakla incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, 24/11/2017 tarih ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin tamamı ile anılan Yönetmelikle değiştirilen 20/10/2016 tarih ve 29863 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin; 5. maddesinin sekizinci fıkrasının, 7. maddesinin birinci fıkrasının, 8. maddesinin birinci fıkrasının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılmıştır.

Davacılar tarafından, Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin 20/10/2016 tarihinde yürürlüğe girdiği, Danıştay tarafından, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görüşü alınmadan çıkartılmış olan Yönetmeliğin tamamının yürütmesi durdurulduğu, Danıştay kararları ile Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulmasından sonra Bakanlığın, dava konusu Yönetmelik ile asıl Yönetmeliğin bir takım maddelerinde değişiklikler yaptığı, dolayısıyla dava konusu Yönetmeliğin, esasen halen yürütmesi durdurulmuş olan bir yönetmelikte yapılan kısmi değişikliklere ilişkin olduğu, ortada yürütmesi durdurulmuş bir Yönetmelik olduğuna göre böyle bir değişikliğin yapılmasının, hukuk sistemimizde geçerli bulunmayan bir Yönetmelik üzerinde değişiklik olması sebebiyle uygulanamaz nitelikte olduğu, dava konusu Yönetmeliğin bir bütün olarak hukuka aykırı olduğu,

Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından, sağlık verilerinin işlenmesinde alınacak önlemler belirlenmeden böyle bir yönetmelikle verilerin işlenmesinin hukuka aykırı olduğu, Kişisel Verileri Koruma Kurulunca henüz yaklaşık bir yıllık sürede çeşitli yayınlarla birlikte üç ayrı yönetmeliğin yayımlandığı, ancak, Kurul tarafından, özel nitelikli kişisel verilerin işlenebilmesi için şart olan önlemlere ilişkin bir belirlemede bulunulmadığı, insanların sağlık ve cinsel yaşamlarına ilişkin en mahrem ve yaşam boyu değiştirilmesi mümkün olmayan bilgilerini içeren veri kümesini oluşturan özel nitelikli kişisel verilerin Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şartı yerine getirilmeden işlenmesine olanak sağlayan dava konusu Yönetmeliğin bir bütün olarak hukuka aykırı olduğu,

Sağlık kurum ve kuruluşlarının, Sağlık Bakanlığının ve bütün tarafların verileri işlerken 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4. maddesindeki ilkelere uyma zorunluluğu olduğu, bu bağlamda, verilerin işlenmesinde özellikle "İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü, olma" ölçütüne uygun davranılması, bütün verilerin gönderilmesinin istenmesi yerine, toplanacak verilerin amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak belirlenmesi gerektiğinin tartışmasız olduğu, sağlık verilerinin tamamının istenmesinin meşru amaçla açıklanamayacağı,

Yönetmeliğin 5. maddesinin sekizinci fıkrasına göre sağlık hizmeti sunucularının, Kanunun emredici hükümleri ile Kurul ve Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

bir şekilde kişisel sağlık verilerini merkezi sağlık veri sistemine aktaracağı, bu düzenlemenin, sağlık verilerinin merkezi sağlık veri sistemine aktarılmasında Kanunun emredici hükümleri ile Kurul tarafından belirlenen usul ve esasların da dikkate alınacağını belirtmesi bakımından önceki kurala göre daha uygun olmakla birlikte kuralın özüne ilişkin hukuka aykırılığın devam etmekte olduğu, 7. maddenin birinci fıkrası ile 8. maddenin birinci fıkrasının ortak noktasının; kişisel sağlık verilerinin, hiçbir ayırım yapılmadan Sağlık Bakanlığı tarafından oluşturulan merkezi sağlık veri sistemine aktarılması zorunluluğu ve Bakanlığın da bu verileri diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarabileceğine ilişkin olduğu, sağlık hizmet sunucularına getirilen bu zorunluluğun kapsamını belirlemeye/sınırlamaya yarar hiçbir hükmün Yönetmelikte bulunmadığı, sağlık hizmet sunucularının kayıt yapma süresinin, bu kaydın standardının ne olduğunun belirlenmediği gibi hangi alt düzenleyici işlemlerle, hangi birim tarafından bu belirlemenin yapılacağını da belirtilmediği, buna karşın, Yönetmelikte, belirsiz yükümlülüğün ihlali halinde uygulanacak yaptırıma yer verildiği, bu haliyle Yönetmelikte, uyulması gereken ölçüyü değil, ama sınırsız ve ölçüsüz veri paylaşılması yükümlülüğüne uyulmaması halindeki yaptırımı belirlemekle yetinildiği,

Dava konusu Yönetmelikte, sağlık hizmeti sunumunda görevli kişilerin, ilgili kişinin sağlık verilerini ancak verilecek olan sağlık hizmetinin gereği ile sınırlı olmak kaydıyla işleyebileceğinin belirtildiği, ancak, sağlık hizmeti sunucularına getirilen bu sınırlamanın, bütün kaynaklardan gelen özel nitelikli kişisel verilerin toplandığı merkezi sisteme idarenin erişmesi bakımından söz konusu edilmediği gibi verilerin merkezi sisteme anonimleştirilerek gönderilmesinin de düzenlenmediği, sağlık hizmet sunucularına Bakanlıkça belirlenen standartlarda yazılım kullanma zorunluluğu getirildiği, bu yazılımları yapacak şirketlerin de Yönetmelik kapsamına alındığı; ancak, uyulması gereken standartların ne olduğu ve bunun kim ya da kimler tarafından belirleneceğine dair hükme Yönetmelikte yer verilmediği, yine sağlık hizmet sunucularına, kendilerine başvuran kişilere ait hangi verilerin, nasıl bir işleme tabi tutularak merkezi sisteme gönderileceğine dair kuralın da belirtilmediği, sağlık hizmet sunucularına getirilen aktarım zorunluluğu ile kişisel veri sahibine karşı sır saklama yükümlülükleri arasında bir denge kurulmadığı, bütün ülkenin sağlık verisinin, herhangi bir anonimleştirme yapılmadan bir merkezi sistemde tutulmasının yaratacağı sakıncanın açık olduğu, Yönetmeliğin kişisel verilerin sınırsız olarak merkezi sisteme aktarılmasına dair 5/8, 7/1 ve 8/1. maddesinin temel hakkın özüne zarar veren, amaçla uygun olmayan bir müdahale niteliğinde olduğu,

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesini istisna değil, kural olarak belirleyen düzenlemenin hukuka aykırı olduğu, kişisel sağlık verilerinin işlenmesine olanak veren istisnaların sadece 108 sayılı Sözleşmenin 9. maddesinde sayılan haller olduğu, Sözleşmenin 25. maddesine göre taraf devletlerin bunları değiştirme takdirinin olmadığı, dolayısıyla burada belirlenen çerçeve ve amaç dışında kişisel sağlık verilerinin işlenmesinin açık kural ihlali olduğu, bu verilerin işlenemeyeceği, dava konusu Yönetmelikte, iç hukukta düzenlenmesizorunlu sayılan hususların hiçbirinin

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

düzenlenmediği, bu alanlara dair, açık, net, anlaşılabilir, çerçevesi belirli, uygulamaya yol gösterecek nitelikte bir düzenleyici işlem yapılmadığı, Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrası ile 8. maddesinin birinci fıkrasındaki "sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla" ve "ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir" ibarelerinin, yapılan değişiklikle ilgili Kanun maddelerine atıf yapılmak suretiyle gizlendiği, ancak bu gizlemenin, 108 sayılı Sözleşmenin 6 ve 9. maddelerinde belirlenen açık yasağın ihlalini ortadan kaldırmadığı ileri sürerek düzenlemenin yürütmesinin durdurulması ve iptali istenilmektedir.

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla düzenlenen 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan genel gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, kişisel verilerin korunması konusunun pek çok sektörü ve kamu ya da özelpk çok kurumu ilgilendirmesi nedeniyle bir "çerçeve kanun" olarak hazırlanmıştır.

Bu Kanuna neden ihtiyaç duyulduğunu açıklayan genel gerekçede, Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve devamı maddelerinde kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmesi, kaydedilmesi veya ifşa edilmesi fiillerinin suç olarak düzenlendiği ve yaptırıma bağlandığı, ancak kişisel verilerin işlenmesine yönelik özel bir kanun bulunmaması sebebiyle, bu fiillerin ne zaman hukuka aykırı ne zaman hukuka uygun olduğunun belirlenmesinde tereddütler yaşandığı vurgulanmaktadır. Ayrıca 2010 yılında Anayasa'nın 20. maddesinde yapılan düzenlemeyle kişisel verilerin korunması temel bir insan hakkı olarak güvence altına alınmış ve konuya ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği öngörülmüştür.

Genel gerekçede, kişisel verilerin korunmasına yönelik bir kanuni düzenleme olmamasının uluslararası ilişkiler açısından da sorunlar yarattığı, EUROPOL, EUROJUST gibi Avrupa kurumları ile ilişkilerin sekteye uğradığı, sağlık kuruluşlarınca tutulan kişisel verilerin güvenliğinin sağlanmasında yeterli yasal önlem olmamasının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince özel hayatın gizliliğine müdahale olarak kabul edildiği ve bu nedenle ihlal kararları verildiği belirtilmektedir. Yine genel gerekçede, bu Kanunun Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci açısından da önemine dikkat çekilmekte, Türkiye'nin, Avrupa Konseyi tarafından tüm üye ülkelerde kişisel verilerin aynı standartlarda korunması ve sınır ötesi veri akışı ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan 108 sayılı "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi"ne de 1981 yılından itibaren taraf olduğu ifade edilmektedir.

Bütün bu hususlardan anlaşılacağı üzere 6698 sayılı Kanun, kişisel verilerin korunması konusunda önemli bir yasal boşluğu doldurmak amacıyla kabul edilen çerçeve niteliğinde bir yasal düzenlemedir. Genel gerekçede yer verilen şu tespit Kanun ile oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun genel kontrol ve denetleme işlevlerine dikkat çekmesi bakımından önemlidir:

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

"Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi sürecini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum bulunmamaktadır. Bunun bir sonucu olarak halen kişisel veriler yeterli düzenleme ve denetime tabi olmaksızın, birçok kişi veya kurum tarafından kullanılabilmekte ve bu durum bazı hak ihlallerinin yaşanmasına sebep olabilmektedir."

6698 sayılı Kanunun 21. maddesi hükümlerine göre oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görev ve yetkileri, aynı Kanun'un 22. maddesiyle belirlenmiştir. 22. maddenin birinci fıkrasının (h) bendinde "Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanun'un, "Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, dava konusu Yönetmelikle düzenlenen, sağlık verilerinin de özel nitelikli kişisel veri olduğu belirtilmiştir; maddenin dördüncü fıkrasında, "Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır." hükmü getirilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; mülga 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 8. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi ile 47. maddesi ve 07/05/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine dayanılarak hazırlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik'in 20/10/2016 tarih ve 29863 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği ve anılan Yönetmelik ile; kişisel verilerin korunması ve veri mahremiyetinin sağlanmasına, kişisel sağlık verilerini toplama, işleme, aktarma, bu verilere erişim için kurulacak sisteme, kişisel sağlık verisi kaydı tutulan sistemlerin güvenliği ve denetimi ile sağlık hizmeti sunumundaki personel hareketlerinin Bakanlığa bildirilmesine ilişkin işlemlerde uyulacak usul ve esasların düzenlendiği,

Anılan Yönetmeliğin tamamının ve muhtelif maddelerinin iptali istemiyle davacılaran Türk Dermatoloji Derneği ile Türkiye Psikiyatri Derneği tarafından açılan davada, Dairemizin 06/07/2017 tarihli ve E:2016/10500 sayılı kararı ile Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin tamamının yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği,

Söz konusu Karar gerekçesinde ise, "*dava konusu Yönetmeliğin Resmî Gazete'de yayımlandığı tarih olan 20/10/2016'da Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun henüz oluşturulmadığı, dolayısıyla 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen yeterli önlemlerin Kurul tarafından belirlenmediği ve Kanun'un 22. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine göre diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında Kurul görüşü alınmadan dava konusu düzenlemenin tesis edildiği, Kanun'un genel gerekçesi ve Kanun hükümlerine göre, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun kişisel verilerin korunması konusunda genel nitelikte bir kontrol ve denetim yetkisine sahip olduğu, diğer kurum*

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hükümler içeren mevzuat taslakları hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulu'ndan görüş alınmasının şart olduğu, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun kontrol ve denetiminden geçirilmeksizin hazırlanan ve 20/10/2016 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren dava konusu düzenlemede bu nedenle mevzuata ve hukuka uygunluk bulunmadığı" tespitlerine yer verildiği.

Ancak anılan kararının ardından davalı Sağlık Bakanlığı tarafından Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilen esas Yönetmeliğin muhtelif maddelerinde değişiklik yapılarak 24/11/2017 tarih ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandığı ve görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasanın 138. maddesinin son fıkrasında "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" kuralı yer almaktadır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 28. maddesinde; "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmayamecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında, bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir." kuralına yer verilmiştir.

Bir düzenleyici işlemin iptaline karşı dava açılması durumunda yargı organlarınca düzenleyici işlemin ilgili maddesinin yürütülmesinin durdurulması ve iptali yolunda verdiği kararlar sonucunda oluşan hukuksal boşluk nedeniyle o alanın yeniden düzenlenmesi ve hukuk devletinin gereği olarak idari yargı merciiince verilen kararların, fiili ve hukuki imkânsızlık dışında gecikmeksizin yerine getirilmesi gerekmektedir. Aksine bir davranışın, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları yolundaki Anayasanın 138. maddesine aykırı olacağı açıktır. Böylece idarenin, uygulanmasında maddi ve hukuki imkânsızlık bulunanlar dışında yargı kararlarını "aynen" ve "gecikmeksizin" uygulamaktan başka bir seçeneği bulunmamaktadır. Başka bir deyişle, yargı kararlarının uygulanması bakımından idare "bağlı yetki" içerisinde bulunmaktadır.

Davalı idare savunmasında; 6698 sayılı Kanun uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulu üyelerinin ancak 2017 yılının Ocak ayında belirlenebildiği ve bu nedenle Esas Yönetmelik hakkında Kurul görüşünün alınmasının mümkün olmadığı, Kişisel Verileri Koruma Kurulu üyelerinin belirlenmesini müteakip görüşmelere başlandığı, Yönetmelik hakkında Kurul üyelerinden şifahi görüşlerin alındığı, toplantılarda dile getirilen görüşler çerçevesinde Yönetmeliğin revize edilmesine yönelik çalışmalara başlanıldığı, hazırlanan Esas Yönetmelikte değişiklik yapmak üzere hazırlanan Yönetmelik Taslağının Kişisel Verileri Koruma Kuruluna

T.C.
DANIŞTAY
ONBEŞİNCİ DAİRE
Esas No : 2018/1490

gönderildiği ve görüşünün alındığı, Kurul görüşü çerçevesinde revize edilen Taslağın Kurula ikinci kez gönderildiği ve görüşlerin tamamının Taslağa yansıtıldığı ve Esas Yönetmelik'te gerekli değişikliklerin yapıldığı, Esas Yönetmelik hakkında açılan davada henüz yürütmenin durdurulması kararı verilmeden önce kararda gerekçe gösterilen "Kurul'dan görüş alınmamış olması" eksikliğinin giderilmesine yönelik çalışmalara başlanmış olduğu, yürütmenin durdurulması kararının verildiği 06/07/2017 tarihinden önce Kurul görüşü alındığı, dolayısı ile yürütmenin durdurulması kararı henüz verilmeden, gecikmeksizin işlem tesis edildiği ve yürütmenin durdurulması kararının gereğinin yerine getirildiği, eksik bulunan hususun tamamlanmış olduğu iddia edilmekte ise de, Dairemizce verilen yürütmenin durdurulması kararı üzerine Kişisel Verileri Koruma Kurulundan görüş alınarak oluşturulduğu iddia edilen yeni bir Yönetmeliğin Resmî Gazete'de yayımlanmadığı, hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilen Esas Yönetmelikte yapılan kısmi değişiklik metninin yayımlandığı görülmektedir.

Buna göre, bir düzenlemenin tamamının yürütülmesinin durdurulması veya iptal edilmesi üzerine, bu kararın gereğini yerine getirecek yeni bir düzenleme yürürlüğe konulmadığı sürece, önceki düzenlemede kısmi değişiklikler yapılmak suretiyle hukuka aykırılığı saptanmış olan düzenlemenin canlandırılması hukuken mümkün değildir. Zira düzenlemenin tamamının yürütülmesinin durdurulması veya iptali üzerine bu düzenlemede kısmen değişikliğe gidilmesi durumunda, değiştirilmeyen hükümlerin hukuken sakat olacağı da açıktır.

Bu durumda, Anayasada ve 2577 sayılı Kanun'da yer alan emredici kurallar karşısında, idarenin, yürütmenin durdurulması kararının gereğini yerine getirecek şekilde düzenleme yapması gerekirken, maddi ve hukuki koşullara göre uygulanabilir nitelikte olan bir yargı kararını aynen ve gecikmeksizin uygulamaktan kaçınarak, hakkında yürütmenin durdurulması kararı verilen Yönetmelikte kısmi değişiklikler yapılarak yürürlüğe konulmasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanannedenlerle, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 4001 sayılı Yasa ile değişik 27. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan koşullar gerçekleşmiş olduğundan yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne, 24/11/2017 tarih ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin yürütülmesinin durdurulmasına, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere 09/10/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Kırdar	Hayrettin	İbrahim	İbrahim	Ali
ÖZSOYLU	KADIOĞLU	BERBEROĞLU	TOPUZ	ÇOPUR